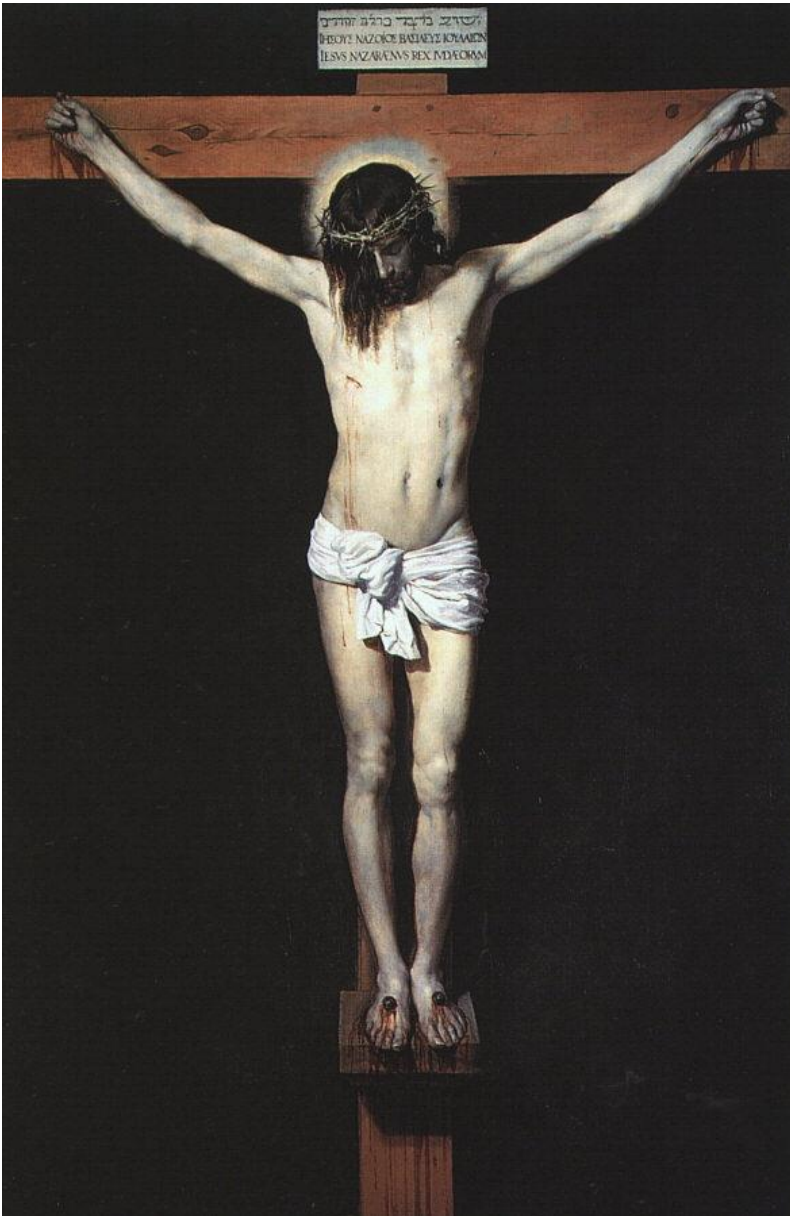

**Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 20 november 2022.
34ste en laatste zondag van het liturgisch jaar.
Hoogfeest Christus Koning van het heelal.¹**

De Gekruisigde, Velasquez 1632

Deze week zag ik op een of ander nieuwsmedium de foto van een 19-jarige jongeman. Een vlot geklede man, die je opgewekt aankijkt met grote, diep donkere ogen. Het onderschrift vertelde dat hij is geboren en getogen in Iran. Heel de toekomst vóór zich. Hij droomde van een menselijke samenleving, waarin hij zou kunnen studeren, een boeiende, goedbetaalde baan vinden. Hij was deze week getroffen door politiekogels of misschien soldatenkogels. Want zover is het al gekomen in Iran, dat het leger de straten schoonveegt, - zoals dat zo onaangedaan, griezelig proper heet. Bij zo'n veegactie was hij

---

¹ 2 Samuël 5, 1-3; Kolossenzenbrief 1, 12-20; Lucas 23, 35-43

doodgeschoten. Een *fait divers* uit een instabiel land, waar mensen de straat opgaan, ondanks de dreiging van het geweld van een overheid die -onzeker geworden door het visoen van vrijheid van haar volk, jonge mensen vooral- niets beters bedenkt dan bruut, cynisch geweld. Liever de dood dan de vrijheid.

Op deze feestdag van Christus Koning richten wij onze blik ook op die andere Man, die in het middelpunt staat van ons geloof, onze levensovertuiging. De liturgie van vandaag is heel spannend. Wij vieren Hem als Koning van het heelal. Maar wat voor koningschap is dit helemaal? De Koning van het heelal treffen wij aan op het kruis. Zijn jonge leven is gesmoord in een gruwelijke executie, zo afgrijselijk als alleen de grootste wereldmacht van zijn dagen kon bedenken. Iedere mens met een visioen van een menselijke, rechtvaardige wereld, ieder die niet boog voor de hoogste aardse vorst van die tijd liep gevaar te worden doodgemarteld, in een langzame, uren- of soms zelfs dagen durende doodstrijd.

Zo tekent de evangelist Lucas, op deze laatste zondag van het liturgisch jaar -een jaar waarin wij nagenoeg heel zijn evangelie hebben gelezen, gehoord en overwogen- de laatste uren van Jezus. Hij werd ook wel Zoon van David genoemd.

David, zijn verre voorvader, treffen wij in de eerste lezing. Alle stammen van zijn volk komen naar hem toe. "Hier zijn wij, uw eigen vlees en bloed". God, bij monde van zijn profeten, had te kennen gegeven dat hij het maar niks vond, dat het volk een koning wilde. Luister liever naar de stem van die profeten, die mensen die scherp zien wat er nodig is om een menselijke, rechtvaardige samenleving te vormen. Maar nee, het volk bleef erbij: er moest een machtsfiguur komen, naar wie zij konden opzien, die voor hen als een legerleider zou uittrekken als het spannend werd.

Eerst was Saul tot koning gekozen. Een lange vent, zijn uiterlijk deed het goed op het toneel van de macht. Maar zoals zoveel van die op het oog stoere leiders, was hij ten diepste heel onzeker. Toen zij hem kozen verborg hij zichzelf tussen de koffers, de bagage van de troepen. Hij wilde wel, maar hij durfde niet. 'Mijn stoere schouders zijn in wezen heel zwak. Ik kan zoveel macht niet aan', leek hij te willen zeggen. Had Saul zijn intuïtie maar gevolgd! Dat had hem en zijn volk veel leed bespaard. Hij eindigde als een angstige, paranoïde schim van zichzelf; hij zag overall complotten. Hij wantrouwde de jongeman, David, die al vlug veel populairder was dan hij. David werd gespaard door de liefde van de zoon van Saul, Jonathan, Davids meest trouwde vriend. Hij liet zijn liefde voor David vóórgaan op de trouw aan

zijn vader. Later zou Jezus zeggen: “geen groter liefde kan iemand bezitten dan hij die zijn leven geeft voor zijn vrienden.”

In zijn beste jaren liet David zien wat het koningschap is in Gods ogen. Hij betoonde zich geen potentaat, maar een herder, die vooral hart heeft voor de zwakste wezens van zijn kudde.

De samenleving moet niet bewegen op de adembenemende snelheid van de toppers, maar op het meer humane tempo van de verdwaalden, de achtergeblevenen. Zo is de bijbelse maat, zo is de joodse, de christelijke beschaving.

Paulus brengt op zijn manier onder woorden hoe Christus, Zoon van David, Zoon van God, zijn koningschap heeft uitgeoefend: “Hij heeft ons ontruikt aan het domein van de duisternis en overgebracht naar het koninkrijk van zijn geliefde Zoon.”

“Het domein van de duisternis.”

In dat domein is het kruis van Jezus opgericht. Zijn koningschap is naar de mens gesproken geëindigd in die duisternis van een vrijdagmiddag. De meesten van zijn vrienden en vriendinnen stonden van een afstand toe te kijken.

Waarschijnlijk hebben zij niets meegekregen van het korte maar wereldveranderende gesprekje dat Jezus voerde met die twee mannen die met Hem gekruisigd waren. In dat domein van de duisternis brengt Jezus alvast één persoon over naar zijn koninkrijk. Die vrijdagmiddag blijkt toch niet het einde van de geschiedenis. Jezus blijkt het beeld van de onzichtbare God. Zelfs in die zware marteling en doodsstrijd sticht Jezus vrede. Hij ‘sticht vrede door het bloed aan het kruis vergoten.’

Het domein van de duisternis bestaat nog, op vele plaatsen op onze aarde. Bijvoorbeeld in Iran. Die wreed gedode jongeman met zijn stralende donkere ogen kijkt mij aan. Een en al verlangen naar recht en vrede voor hem en zijn generatie-genoten komt mij tegemoet uit zijn ogen.. Zijn blik is voor mij, voor ons een opdracht.

Een opdracht om te leven in het vertrouwen dat Christus vanaf het kruis regeert; dat na de vrijdagmorgen en na de stilte van het graf, de *zondag* is gekomen, waarop Hij de dood overwint. *Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.* Amen.

pastoor Nico van der Peet